

Čís. 640.

»Dětmí« ve smyslu §§ 414 a násl. tr. zák. jest rozuměti pouze děti v užším smyslu, jež jsou dosud v opatrování a výchově rodičů.

Při posuzování ústní výhrůžky (§ 99 tr. zák.) není rozhodným pouze její slovné znění, nýbrž dlužno přihlížeti ku všem okolnostem, za nichž byla pronesena.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1921, Kr II 150/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 22. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 99 tr. zák. a přestupkem proti bezpečnosti těla dle § 411 tr. zák., pokud byl stěžovatel uznán vinným přestupkem dle § 411 tr. zák., vyhověl jí však, pokud byl stěžovatel tímž rozsudkem uznán vinným zločinem dle § 99 tr. zák., napadený rozsudek v tomto směru zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného čelí jak proti odsouzení pro zločin dle § 99 tr. zák., tak i proti odsouzení pro přestupek § 411 tr. zák., jest však v tomto směru bezdůvodná. Stížnost dovozuje, že v tomto případě nelze použití trest. předpisu § 411 tr. zák., nýbrž trest. předpisu § 414 tr. zák., ježto obžalovaný jest otcem poškozené a chtěl svou dceru pokárati toliko pro zmizelé peníze. Než okolnost posléz uvedená není zjištěna v rozsudku, jenž prostě vyslovuje, že obžalovaný zúmyslně způsobil své dceři tělesné poškození způsobu, naznačeného v § 411 tr. zák., na ní zjištěné, když zle s ní nakládal. Příklad § 414 a násl. tr. zák. nemůže přijíti již proto v úvahu, poněvadž má na mysli, jak zřejmě vyplývá z následků, v šech 414—416 tr. zák. vytknutých, jen děti v užším smyslu, jež jsou v opatrování a výchově rodičů, kdežto poškozená jest osoba odrostlá, 32 letá, při níž »o zbavení moci rodičů«, »odnětí z výchovy a odevzdání na jiné místo ku výchování« přirozeně nemůže býti řeči. Ježto i tvrzení, že obžalovaný jednal ve stavu nepřičetném, jsa úplně opilý, nemá počátku ve zjištěných rozsudku, jenž naopak vyslovuje, že byl obžalovaný sice ve stavu rozčilení následkem požití lihovin, nevylučujícím však přičetnost, bylo zmateční stížnost ohledně přestupku dle § 411 tr. zák. zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Proti odsouzení pro zločin veřejného násilí namítá zmateční stížnost krom nepřičetnosti, jež ovšem nemůže přijíti v úvahu, jednak, že na základě výpovědi svědkyně S. nemůže býti spolehlivě posouzena nebezpečnost vyhrůžky, když se osoba ohrožená sama svědectví vzdala, jednak, že vzhledem ku prostředí, v němž se příběh odehrál, nelze bráti slova, obžalovaným pronesená, doslovně a shledávati v nich nebezpečnou vyhrůžku, nýbrž spíše jen vyhrůžku zlým nakládáním dle § 496, pokud se týče § 525 tr. zák. Ve směru prvuvedeném nelze shledati výtku stížnosti oprávněnou, poněvadž nebezpečnost vyhrůžky jest objektivní stránkou trestného činu, o níž nerozhoduje dojem ohroženého samého, nýbrž vnější okolnosti, v § 98 b) tr. zák. naznačené, jež soud nalézací dle § 258 tr. zák. zjišťuje

na základě každého způsobilého průkazu a oceňuje dle volného svého přesvědčení třeba i p r o t i osobnímu dojmu ohroženého, jistě alespoň na něm nezávisle. I okolnosti svědkyní S-ovou dosvědčené ve spojení s osobními průkazy obviněného byly proto způsobilým podkladem pro přesvědčení soudu nalézacího o nebezpečnosti vyhrůžky. Za to však přisvědčiti jest názoru zmateční stížnosti, že při posuzování ústní výhrůžky nelze uznati rozhodným jedině doslovné znění, nýbrž nutno hleděti k celému prostředí, jež často s sebou nese, že hrozící používá, zvláště ve stavu rozčilení, výrazů nejsilnějších, aniž skutečně právě dotyčným zlem hroziti chtěl, a aniž ohrožený výrazy ty též ve smyslu doslovném pojímal. Tak i v tomto případě nelze dle okolností, za kterých vyhrůžka »Ty kurvo, ty nás chceš zavraždit, já zavraždím tebe« byla pronesena, shledávati v ní právě nuti k výhrůžku vraždou, jak učinil soud nalézací, aniž by zjištění to v rozsudku vůbec nějak byl odůvodnil. I slovo: »zavraždím« může dle okolností znamenati pouze hrozbu zlým nakládáním. A třebaže výhrůžka zlým nakládáním, zvláště, byla-li provázena tak surovým nakládáním s ohroženou, jako v tomto případě, jež o vážnosti její nepřipouští pochybnosti, může vybočovati z rámce §§ 496, 525 tr. zák. a spadáti pod pojem nebezpečné vyhrůžky dle § 99 tr. zák., přece nelze beze všeho míti za to, že hrozeno bylo právě »vraždou«, na čemž zákon v § 100 tr. zák. činí závislou v y š š í trestní sazbu, dle níž obžalovaný též byl odsouzen.

Čís. 641.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Přeplácení cen při nákupu předmětu potřeby, jež koupil přeplácející pro vlastní potřebu, nespadá pod ustanovení § 9 lich. zák.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1921, Kr II 524/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 16. září 1920, pokud jim byly stěžovatelky uznány vinnými přestupkem § 9 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a obžalované z obžaloby sprostil.

Důvody:

Skutková podstata přestupku § 9 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., jímž stěžovatelky byly vinnými uznány, je zde tehdy, jestliže kdo při nákupu předmětů potřeby, jež hodlá zciziti, přeplácí prodávacem požadovanou cenu, nebo, nepožaduje-li se určitá cena, úředně stanovenou cenu, není-li tu však takové ceny, cenu až dosud obvyklou. Nalézací soud shledal vinu stěžovatelek již v tom, že při nákupu předmětu potřeby, totiž cukru, přeplácely úředně stanovenou cenu, a neuvádí se ani v nálezku rozsudečném ani v rozhodovacích důvodech rozsudku, že by bylo šlo o nákup předmětu potřeby, jež stěžovatelky hodlaly zciziti, naopak zaznamenává se v rozhodovacích důvodech tvrzení stěžovatelek, že cukr koupily pro svou potřebu, a dodává se, že opak